

31-F-57

ZVLÁŠTNÍ OTISK ZE

SBORNÍKU

PRACÍ K PADESÁTÝM NAROZENINÁM

KARLA ENGLIŠE

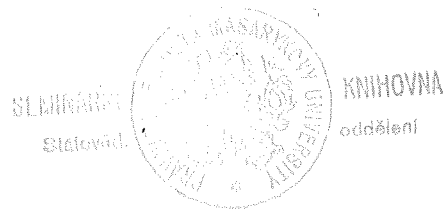
1930

P R A H A — B R N O

31

31-F-51

Knihovna
KARLA

Koupi od _____
 Darem od fr. Bartoňová
 v _____ za Kčs _____
 Inv. čís.: 34.689
 Sign _____

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
 PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
 STARÝ FOND
 Č. inv.: 017426

689

Řízení rozpočtové u korporací územních

Dr. Karel Laštovka,

profesor Komenského university v Bratislavě

I. Základem hospodářství samosprávných územních korporací (obcí, okresů a zemí) jest *rozpočet*, to jest číselný hospodářský plán příjmů a vydání na určité budoucí období. Toto se podává z ustanovení § 8 obec. fin. novely: „Hospodářství obecní vede se v mezích rozpočtu“ i § 50 a 89 zákona 125/1927: *Zemský (okresní) výbor provádí hospodářství zemské (okresní) řídě se přesně rozpočtem*. Proto jsou obce, okresy a země povinny sestavit rozpočet. Povinnost tato jest uložena těmto korporacím i v jednotlivých jejich ústavech. Pro obce ustanovuje tu § 1 obecní finanční novely („O všech příjmech a vydáních obce, podniků obecních, ústavů a fondů obecních a obcí spravovaných jest sestavit každoročně rozpočet pro nejbližší správní rok, který jest totožný se správním rokem státním“) pro okresy a země § 45 a 83 zák. 125/1927. (Okresní [zemský] výbor sestaví o všech příjmech a vydáních do působnosti okresního [zemského] zastupitelstva náležejících na každý správní rok rozpočet.) Povinnost sestavit rozpočet pak byla pro všechny územní korporace opětovně nařízena v § 19 (tak zv. II. finanční novely zák. čís. 77/27). (O všech příjmech a vydáních každého samosprávného svazku jest sestavit každoročně jednotný rozpočet.)

Vzniká otázka, v jakém poměru jest tento paragraf k ustanovením dříve uvedeným. Zákon čís. 77/1927 byl vydán 15. VI. 1927, jest tedy naproti obecní finanční novele z 12. VIII. 1921 č. 329 lex posterior; naproti tomu zák. čís. 125/1927 byl vydán 14. VII. 1927, jest tedy zase naproti zákonu čís. 77/27 lex posterior. Nutno proto souditi, že pro povinnost zřídití rozpočet *obecní* platí na místo předpisů obecní finanční novely ustanovení § 19 zák. 77/1927. To má význam pro výklad pojmu *rozpočet jednotný*; myslí se tím nesporně, že každá obec má míti jen rozpočet *jeden* a proto prov. nař. čís. 157/1927 výslovně zakazuje zvláštní rozpočty o jednotlivých hospodářských odvětvích, na př. chudinství, školství a p., ale po mém soudu jest tím zrušeno i dělení rozpočtu na řádný a mimořádný, jak jest upraveno v § 1 obec. fin. novely.

Rozpočet má obsahovati *všechny* příjmy a všechna vydání samosprávné korporace, tedy zejména i příjmy a vydání z podniků, ústavů a fondů dotyčného svazu, a jest tedy rozpočet hrubý. Podrobněji byl *obsah* rozpočtu stanoven jenom pro obce v § 2 až 4 obec. fin. novely, nikoli však pro okresy nebo země. Zda by buď vláda nebo dozorcí úřady mohly všeobec-

ným předpisem, nařízením, *závazně* pro územní svazy upravití schema rozpočtové, nepokládám za přípustné, poněvadž není pro to zákonného podkladu. Podkladem takovým není ani § 56 lit. c) zák. 125/1927, poněvadž ten má na mysli pouze *správu* jmení a podniků a ústavů a dozor nad správou tou, a nikoli tedy rozpočet. Ovšem dozorcí úřad může si vymoci přesnější rozvržení rozpočtu, když a pokud jest oprávněn rozpočet do detailu zkoumati.

II. Řízení rozpočtové má několik stadií:

A. přípravu rozpočtu,

B. usnesení se o rozpočtu,

C. schválení resp. úpravu rozpočtu dozorcím úřadem.

Stadia ta ovšem nevyskytují se při všech korporacích územních resp. ne v plném rozsahu. Základní myšlenky rozpočtové řízení ovládající jsou: V prvé řadě jest občanstvo té které korporace samo na tom interesováno, aby rozpočet byl řádně sdělán, t. j., aby obsahoval všechny úkoly korporace a aby občanstvo nebylo náklady na ně příliš zatěžováno; odtud přípravné řízení a i možnost odvolání proti rozpočtu.

Vedle toho i stát má zájem na tom, aby samosprávné korporace aspoň své *povinné* úkoly plnily a aby veřejné dávky, pokud se od občanstva požadují autoritativně na úhradu vydání samosprávných, nebyly přehrány, jelikož by tím byla celá finanční politika státu ohrožena. Odtud schvalování přírážek a s tím souvisící úprava rozpočtu nebo schvalování rozpočtu vůbec, i když nejde o schvalování přírážek.

Ovšem obě tyto myšlenky nejsou u všech korporací stejně prováděny. Myšlenka prvá předpokládá menší obvody, kde občanstvo a poplatnictvo samo může ještě míti přímý zájem na úkolech samosprávných a hodí se tedy pro obce a okresy a snad i malé župy, nikoli však pro veliké země.

Myšlenka druhá má platnost pro všechny územní korporace, a tu orgány dozorcí mají tím větší moc, čím méně bylo občanstvu možno na sestavení rozpočtu spolupůsobiti.

A. *Příprava rozpočtu.*

Rozpočet připravuje orgán běžnou správou vedoucí, totiž obecní starosta a obecní rada, okresní, zemský výbor. U obcí a okresů sluší nad to připravený rozpočet podrobiti ještě zvláštnímu řízení za tím účelem, aby jednak občanstvo samo, jednak i obligatorní orgán finanční kontroly mohly svými návrhy a podněty spolupůsobiti k tomu, aby rozpočet plně vyhovoval jak předpisům zákonným, tak i daným poměrům a potřebám. Řízení to záleží v tom, že se

I. rozpočet na určitou dobu veřejně vykládá k nahlédnutí a podání připomínek,

II. že se sděluje finanční komisi k vyjádření.

Ad I. Rozpočet obecní se vykládá u obecního, okresní u okresního úřadu, a to u obcí po 14 dní, u okresu 15 dní; aby občanstvo zvědělo o vyložení rozpočtu, musí být vydána o tom vyhláška v obci resp. u okresního rozpočtu ve všech obcích okresu. Vyhláška ta má se státi před veřejným vyložением rozpočtu obecního („včas“ u rozpočtu okresního, tedy rovněž dříve, nežli rozpočet byl vyložen), a to proto, aby občanům byla zachována plná zákonná lhůta k nahlédnutí. Je-li rozpočet vyložen k veřejnému nahlédnutí, bylo by lze souditi, že do něho může kdokoli nahlédnouti; ale právo to jest u obcí výslovně omezeno jen na ty, kdož mají právo podati připomínky (§ 6 odst. 5), a analogicky se to hájí i pro okresy. Právo podati připomínky mají u obcí a okresů:

a) každý poplatník, to jest osoba fyzická nebo právnická, které jest přímá daň předepsána; rozhoduje tedy předpis přímé daně, ale lhostejno jest, zda jde o daň přímou přírážce podrobenou čili nic;

b) u obcí nad to ještě každý volič, to jest osoba, která jest do stálého seznamu voličského toho času platného jako volič zapsána.

Připomínky musí být podány u obecního resp., jde-li o okresní rozpočet, u okresního úřadu, a to u okresního úřadu do 16 dnů; u obecního rozpočtu praxe trvá na tom, že lhůta ta spadá rovněž s lhůtou, po níž jest rozpočet vyložen, tedy 14 dní. Ale věc není pro obce nepochybná, poněvadž lhůta k podání námitek není v § 6 výslovně uvedena a bylo by lze souditi, že trvá až do usnesení obecního zastupitelstva o rozpočtu. Lhůta ta počíná ode dne následujícího po veřejné vyhlášce, že rozpočet bude vyložen (§ 45, odst. 3).

Obsah připomínek podává se z jejich veřejného účelu. Možno v nich uváděti jednak in merito,

že některé položky do rozpočtu nepatří, nebo že nebyly pojaty položky, které tam patří, že jsou příliš vysoko nebo nízko oceněny, že národnostně nebyly řádně rozvrženy a p., jednak

in formali, že rozpočet není vhodně sestaven, že lhůty příslušné nebyly zachovány a p.

Ad II. Rozpočet se sděluje komisi finanční, aby jej prozkoumala a o něm se vyjádřila, a to rozpočet obecní před veřejným vyložением, rozpočet okresní nejpozději současně s vyložением. Komise finanční (obecní § 9, okresní § 87) má podati svoje vyjádření do lhůty 8denní, ačli jí u obcí obecní rada, u okresů okresní výbor nepovolil lhůty jiné, delší nebo kratší (u obcí nejkratší 3 dny). K vyjádření, jež do stanovené lhůty nebylo podáno, se nehledí.

Vyjádření finanční komise může míti stejný obsah jako připomínky. Co sluší za usnesení finanční komise pokládati, určuje její jednací řád; bude to

usnesení většiny, ale u obcí jest v § 9 předepsáno, že i minoritní votum má být předloženo.

Vyjádření finanční komise, je-li dobře složena a svých povinností dbalá, nabývá v praxi velkého významu. Naproti tomu připomínky k rozpočtu jsou zjevem řídkým, poněvadž občanstvo nemá ani chuti, ani času rozpočet, zejména je-li komplikovanější, studovati a spoléhá tu na finanční komisi a na schvalovací právo dozorcích úřadů.

Zájem občanstva o rozpočet třeba co nejvíce buditi a udržovati. K tomu je třeba veřejnosti rozpočtu, ale primitivní formu vyhlášek nutno aspoň ve větších obcích nahraditi tím, že by rozpočet byl otištěn v novinách, nebo že by byl vytištěn a za svěstojnou cenu komukoliv prodáván. Dále budiž i u obecního rozpočtu (jako u okresů a zemí) podána současně zpráva o tom, co za minulý rok bylo vykonáno a budiž hleděno k tomu, aby zpráva ta byla přesná, podrobná a konkrétní.

U zemského rozpočtu není přípravného řízení, poněvadž tu není ani finanční komise a spolupůsobení občanstva jest neúčelné.

B. Usnesení o rozpočtu.

Druhé stadium jest usnesení o rozpočtu, to jest přesné stanovení jednotlivých položek rozpočtových, srovnání příjmů a vydání (bilance) a usnesení o úhradě schodku.

Usnesení o rozpočtu přísluší vždy primárnímu orgánu zastupitelskému, tedy u obcí obecnímu, u okresů okresnímu, u zemí zemskému zastupitelstvu. Zákony mají zvláštní ustanovení:

a) o tom, kdy se toto usnesení má státi. Jsou to nejpozději dva měsíce před počátkem správního roku, na který rozpočet zní (§ 6 obecního, § 83 okresního, § 45 zemského ustanovení). Nezachování lhůty má za následek, že dozorcí úřad může rozpočet sestaviti na náklad liknavé korporace;

b) jak má být učiněno.

Schůze obecního zastupitelstva, která se má usnísti o rozpočtu, musí být svolána a veřejně vyhlášena aspoň 3 dny napřed; vedle toho platí v zemích českých § 2 obec. nov. čís. 76/1919, na Slovensku jednací řády obecní. Schůze okresního a zemského zastupitelstva musí být svolána písemně s udáním programu aspoň 8 dní napřed.

K projednávání a usnášení obecního zastupitelstva jest třeba, aby bylo přítomno aspoň dvě třetiny členů a aby se usnesení stalo nadpoloviční většinou přítomných (§ 6 obec.). Totéž platí pro usnesení zemského a okresního zastupitelstva, poněvadž jde o usnesení vyžadující vyššího schválení (§§ 23, 45).

Není-li při projednávání a usnášení se o rozpočtu obecním přítomno dvě třetiny členů zastupitelstva (buď že jich tolik nepřišlo nebo odešlo), nelze

rozpočet projednávatí a starosta musí svolati k projednávání rozpočtu novou schůzi, a v pozvání připomenouti, že schůze bude se usnášeti bez ohledu na počet přítomných.

U zemského a okresního zastupitelstva jest věc potud komplikovanější, že druhá schůze může se o rozpočtu usnášeti jen za přítomnosti aspoň nadpoloviční většiny všech členů. Není-li jich tolik, musí býti svoláno do 15 dní zastupitelstvo k projednání rozpočtu po třetí a může se pak usnášeti za přítomnosti aspoň jedné třetiny členů, jinak nelze učiniti usnesení a nastupuje § 55 a 96.

Jednání o usnášení rozpočtu jest vždy veřejné.

Předmětem jednání jest návrh předloženého rozpočtu, dále u obcí a okresů připomínky k rozpočtu učiněné a vyjádření finanční komise; proto musí býti sboru zastupitelskému buď ústně nebo písemně sděleny. Jest zvykem, že obecní rada resp. okresní výbor se o podaných připomínkách a vyjádření finanční komise vyjádří. Předepsáno jest to pouze u okresního rozpočtu pro vyjádření okresní finanční komise. Není třeba, aby se zastupitelský sbor zabýval jednotlivě podanými připomínkami a vyjádřeními; stačí, když o nich věděl, to jest, že byly ve schůzi známy.

Usnesením o rozpočtu končí druhé stadium rozpočtové; usnesením tím jsou položky rozpočtové pevně stanoveny, sestavena bilance rozpočtová, zjištěn schodek a usneseno, jak jej uhraditi. Usnesením o rozpočtu jsou zároveň vyřízeny i podané připomínky resp. vyjádření komise finanční a není třeba, aby byli podavatelé o tom výslovně zpraveni.

C. Řízení schvalovací (dozorčí).

Třetí stadium jest řízení dozorčí. Dozorčí úřady vykonávají na usnesený rozpočet značný vliv, který jest různě odstupňován;

a) ony přezkoumávají rozpočet, bylo-li od legitimované strany podáno odvolání;

b) schvalují rozpočet buď vůbec nebo tehdy, má-li rozpočet schodek, který má býti hrazen větší přírůžkou, pokud jest toho třeba, aby byla úhrada uspokojivě řešena.

Toto odstupňování dozorčích práv jest odůvodněno jednak přípravným řízením rozpočtovým, jednak veřejným zájmem finančním. Kde zákon dává v prvé řadě občanstvu možnost na rozpočet působiti, tam může dozorčí úřad předpokládati, že občané nebránili se, to jest nepodají-li odvolání, jsou s rozpočtem spokojeni; proto dozorčí úřad nemusí všeobecně zakročovati. Naproti tomu u zemí, kde tohoto přípravného řízení není, dozorčí úřad jaksi vystupuje jménem občanstva a rozpočet celý přezkoumává. Rovněž kde jde o úhradu vyššími přírůžkami, dozorčí úřad usiluje o to, aby přírůžky

nepřekročily určitou míru pro občanstvo a stát snesitelnou a proto má právo v tom případě rozpočet přezkoumati.

In concreto tedy nutno lišiti:

a) úpravu rozpočtu na základě odvolání (u obcí a okresů);

b) úpravu rozpočtu na základě vyšších přírůžek (u všech samosprávných korporací).

Ad a): Rozpočet obecní usnesený obecním zastupitelstvem, rozpočet okresní usnesený okresním zastupitelstvem, musí býti vyhlášen, a to způsobem v obci resp. v okresu obvyklým; odkaz na § 101 ukazuje, že okresní náčelník je povinen, aby stanovil způsob prohlašování okresního rozpočtu, vyslechnuv okresní zastupitelstvo.

Z vyhlášky o usneseném rozpočtu se možno přesvědčiti, jak jest rozpočet upraven a zda, resp. do jaké míry bylo k připomínkám občanů a poplatníků a k vyjádření finanční komise hleděno. Kdož nejsou s rozpočtem spokojeni, mohou podati odvolání.

Odvolání může podati u obecního rozpočtu každý volič a poplatník příjmu daní předepsaný a obecní finanční komise, u okresního rozpočtu jen poplatník a okresní finanční komise. Lhostejno jest, zda byli podali proti rozpočtu dříve připomínky resp. vyjádření čili nic. Lhůta odvolací činí u obcí 14 (§ 45 obec.), u okresů 15 dní a začíná dnem po vyhlášení usnesení rozpočtu (srov. § 45 obec.).

Odvolání sluší podati proti okresnímu rozpočtu u okresního úřadu (§ 83), proti obecnímu rozpočtu u toho úřadu, který jest dosavadními předpisy určen, t. j. u obecního úřadu.

Odvolání finanční komise obecní má vždy účinek odkladný (§ 9), u komise okresní jen tehdy, bylo-li usneseno dvěma třetinami členů komise (§ 87). Účinek odkladný u ostatních rekurentů řídí se všeobecnými předpisy. Co se týče obsahu odvolání, musí poplatníci (a u obcí i voličové) uvéstí okolnosti, z nichž by bylo patrné, že jsou usnesením o rozpočtu ve svých právech a zájmech hospodářských dotčeni. Právo odvolací jest tedy užší nežli právo připomínek.

O odvolání proti obecnímu rozpočtu rozhoduje bezprostřední úřad dohlédací (§ 7 obec.), to jest podle § 99 zák. 125/27 okresní výbor, u měst statutárních a s regulovaným magistrátem zemský výbor; o odvolání proti okr. rozpočtu rozhoduje zemský výbor. Úřad, který v odvolání rozhoduje, přezkoumává při něm rozpočet jen v mezích odvolání. U obcí (§ 7) má úřad odvolací i právo a povinnost současně zkoumati, zda rozpočet vyhovuje všem ustanovením zákonným, zejména jsou-li v něm zařaděna též veřejná plnění obci po zákonu příslušející nebo platy peněžní na titulu vykonatelném se zakládající, pokud jsou ovšem takovéto závazky úřadu známy, ale jest pochybno, zda toto právo není nyní vyhazeno jen pro případ, že třeba

schvalovati přírážku. O odvolání musí býti rozhodnuto nejprve, poněvadž rozhodnutím tím se po případě celé řízení rozpočtové zruší, nebo i celá struktura rozpočtu změni (zvýší se položka příjmu a p.). Ovšem odvolatelé musí být o rozhodnutí odvolání řádně vyrozuměni, aby se mohli po případě domáhati nápravy u vyšších stolicí. To jest ovšem jen praktické u obcí, kde proti rozhodnutí okresního výboru možno si stěžovati do 15 dnů k zemskému výboru (§ 99 zák. 125/1927). Proti zemskému rozpočtu není odvolání přípustno.

Ad b): *Schvalování rozpočtu.*

§ 3 odst. 1 zák. 77/1927 mluví o *schvalování* rozpočtů obecních (okresních a zemských); o rozpočtu okresním tu ustanovuje i § 83, odvolává se na odst. 1 § 8 zák. 77/1927, o rozpočtu zemském § 45 zák. 125/1927. Pochybno jest, co zákonodárce rozumí *schvalováním*. Schvalování podle běžné terminologie znamená zesílení, doplnění vůle jiného orgánu, tak aby vůle ta měla plný úspěch a průchod. Ten, kdo schvaluje, nemůže sám nahraditi vůli, kterou schvaluje, vůli svojí, nýbrž může k vůli té pouze přistoupiti; on tedy nemůže usnesení měniti, nýbrž buď potvrditi nebo schváliti a ponechati pak orgánu schvalovacímu, aby se, chce-li, přiklonil k požadavkům orgánu schvalujícího. Tento přesný pojem schválení však jest zatemněn v těch případech, kde jde o přírážku, vyžadující vyššího schválení. Zde dozorcí úřad přírážku povoluje, ale aby ji mohl účelně povoliti, má rozsáhlé právo měniti rozpočet, a to i bez souhlasu podřízených korporací (sr. § 8 odst. 8 zák. 77/27). I tu se mluví o *schvalování* rozpočtu. Rozeznávání jest velmi důležité; neboť v případech, že by nešlo o schválení přírážky, by dozorcí úřad neměl přímého práva rozpočet měniti, nýbrž změny by mohl provésti buď *jen v dohodě se schvalovací korporací*, nebo tam, kde by zákon to výslovně dovoloval, jako na př. u okresů a zemí podle § 96 resp. 55.

Po mém soudu neomezené schvalovací právo by mělo býti připuštěno,

a) když by korporace územní zároveň žádala o vyšší přírážky,

b) když by některé úkoly zákonné neb na právních titulech se zakládající nebyly do rozpočtu pojaty.

Pokud jde o přírážky, jest věc nyní upravena takto:

Povolení dozorcího úřadu vyžadují u obcí přírážky přes 100⁰/o, u okresů a zemí nad 50⁰/o; maximum přírážek pak činí u obcí 200⁰/o resp. 300⁰/o, u okresu 110 až 150⁰/o, u zemí 160⁰/o.

Jde-li o vybírání přírážky, vyžadující dozorcího schválení, tož dozorcí úřad jest povinen

a) v každém případě (u obcí, okresů a zemí) zkoumati, zda rozpočet vyhovuje všem ustanovením zákonným, zejména jsou-li do něho zařaděna všechna plnění, jež obci (okresu, zemi) po zákonu přísluší nebo platy pe-

něžní, jež se na právním titulu zakládají — ovšem pokud jsou úřadu přírážky povolujícímu známy.

b) Intenzivnější právo zkoumací přísluší dozorcímu úřadu vždy u zemského rozpočtu, kdežto u rozpočtu obecního a okresního jen tehdy, jestliže na úhradu schodku nestačí ani maximální přípustná přírážka. Toto intenzivnější zkoumání obsahuje u zemí a okresu zkoumání, zda jednotlivé položky jsou účelné, kdežto u obcí jde ještě dále, totiž, zda i majetek a podniky obecní jsou spravovány podle § 21 a 22 obec. fin. novely a dále, zda jest možno zavésti nové nebo zvýšiti dosavadní dávky a poplatky. Na základě tohoto zkoumání si pak dozorcí úřad učiní úsudek, jaké změny v rozpočtu nutno provésti, resp. u obcí jaké další dávky a poplatky resp. jejich zvýšení uložití nebo jaká opatření ohledně správy majetku a podniků obecních naříditi. Všechna tato opatření nemůže však dozorcí úřad sám ihned provésti, nýbrž musí dáti dotyčné korporaci možnost, aby ona navržené změny poznala a buď je sama přijala, anebo proti nim důvody svoje uvedla. Za tou příčinou musí býti poskytnuta korporacím přiměřená lhůta, kteráž u obcí a okresů činí 14 dní. Teprve když lhůta ta marně prošla, nebo dozorcí úřad rozkladu neuznal, může úřad dozorcí rozpočet změniti a u obcí i další nařízení ohledně správy majetku a dávek a poplatků učiniti; ovšem může provésti jen ty změny, které byl korporaci dříve sdělil k vyjádření a nemůže tedy provésti změny jiné, nebo větší škrty, ač-li snad korporace sama nedala k tomu napřed souhlasu. V mezích těchto zásad jest upravena změna u jednotlivých územních korporací takto:

a) Shledá-li vláda, že rozpočet *zemský* musí býti doplněn neb změny v něm v jednotlivých položkách provedeny, vrátí rozpočet zemskému zastupitelstvu, při čemž musí jednak uvésti přesně, jaké výtky rozpočtu činí a jaké změny zamýšlí provésti v jednotlivých položkách příjmu i vydání co do zařazení a výše, jednak vyzvati zemské zastupitelstvo, aby tyto změny do lhůty k tomu určené provedlo (§ 45, odst. 2. zák. 125/1927). Zemské zastupitelstvo, buď uzná správnost změn vládou zamýšlených a podle toho pak rozpočet svým usnesením samo změni, anebo jich vůbec anebo aspoň z části neuzná, při čemž má svoje stanovisko odůvodniti.

Jestliže zastupitelstvo do lhůty mu stanovené žádného usnesení o zamýšlených změnách neučinilo, anebo změny ty odmítlo, tož vláda, pokud neuzná důvody zemského zastupitelstva, provede změny ty sama, schválí rozpočet a po případě povolí potřebnou přírážku. Proti schválení rozpočtu může zemské zastupitelstvo si stěžovati k Nejv. správ. soudu, poněvadž rozpočet zemský rozhodně náleží k působnosti země jako právnické osoby, ale stížnost by měla úspěch jen potud, pokud by mohlo zemské zastupitelstvo tvrditi, že byla porušena jeho práva, na př. tím, že vláda zařadila proti vůli zemského zastupitelstva do rozpočtu položku, která tam nenáleží, nebo škrtila

položku, která do rozpočtu zemského náleží, nebo že vláda provedla v rozpočtu změny, jež vůbec nebyly zemskému zastupitelstvu sděleny nebo překročila změny ty a p.

b) Pokud jde o rozpočet *okresní*, shledá-li zemský výbor, maje povoliti přírážku okresní, že třeba v rozpočtu provéstí doplnění nebo změny, jest povinen, aby okr. zastupitelstvu sdělil, jaké doplnění nebo změny zamýšlí provéstí a vyzval zastupitelstvo, aby se o nich do 14 dní vyjádřilo. Jestliže zastupitelstvo se vůbec do lhůty nevyjádří, nebo sice se proti změnám vyjádří, ale důvody jeho nebyly zemským výborem uznány, provede změny v rozpočtu zemský výbor sám a podle toho rozpočet schválí a povolí přírážku. Proti zemskému výboru může okresní zastupitelstvo si stěžovati jen k Nejvyššímu správnímu soudu, a to z týchž důvodů jako zemské zastupitelstvo proti vládě.

c) Pokud jde o *obecní* rozpočet, shledá-li okresní výbor resp. u měst statutárních a s regulovaným magistrátem zemský výbor, že třeba rozpočet doplniti nebo v něm provéstí změny v jednotlivých položkách, nebo že dále třeba naříditi, aby byl majetek obecní a podniky obecní spravovány podle § 21 a 22 obecní finanční novely, nebo že třeba zavéstí nové dávky a poplatky nebo dosavadní zvýšiti, může tak učiniti, ale musí tyto zámysly napřed sděliti obecnímu zastupitelstvu, aby se o nich do 14 dní vyjádřilo. Tím zjednodušen postup v § 7 odst. 13 obec. fin. nařízení. Jestliže se obecní zastupitelstvo nevyjádřilo nebo jeho důvody nebyly dozorcím úřadem uznány, dozorcí úřad provede zamýšlené změny v rozpočtu a nařídí opatření o správě majetku a podniků, povolí nové dávky a poplatky, resp. jejich zvýšení a obec jest povinna nařízením těmto se podrobiti (§ 3 odst. 8 zák. 77/1925).

